Правопис складних іменників

Мета: ознайомити з правилами написання іменників з пів ; розвивати вміння правильно вживати складні іменники у письмовій та усній мові; розвивати мовленнєву культуру учнів та збагачувати словниковий запас, творчі здібності.

Повідомлення теми уроку

❖ На цьому уроці ми ознайомимося з правилами написання іменників з ПІВ-, підвищимо свою орфографічну грамотність.

Актуалізація опорних знань

Разом треба писати обидва слова варіанта

IA) етно/фестиваль, інтернет/ресурс;

Б) аква/зона, допінг/контроль;

В) міні/спідниця, генерал/майор;

Г) фото/сесія, сто/річчя.

А) етнофестиваль, інтернет-ресурс;

Б) аквазона, допінг-контроль;

В) мініспідниця, генерал-майор;

Г) фотосесія, сторіччя.

Робота із підручником «Українська мова» Н. Голуб та ін., с. 110-112.

Гра «Добери синоніми»

Правопис частини пів зі словами

пів морозива

половина морозива

пів яблука

половина яблука

пів Європи

половина Європи

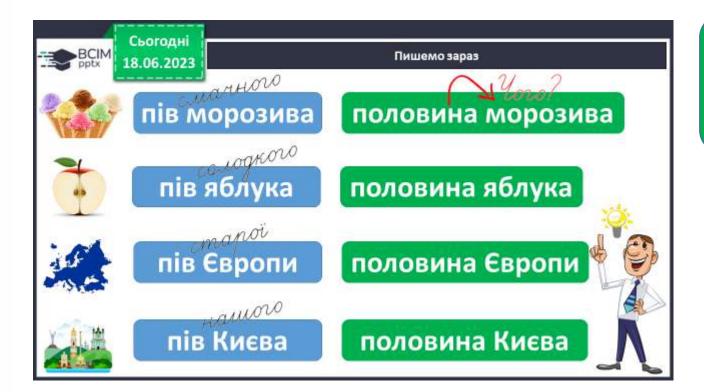

пів Києва

половина Києва

Пів — числівник

Якщо іменник стоїть у Р.в.

напівавтомат

напівлюдина

напівфабрикат

напівавтомат

напівлюдина

напівфабрикат

напівмавпа

полудень

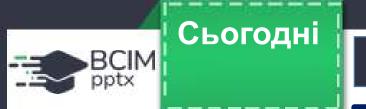
полукіпок

полумисок

Запишіть слова, знявши дужки

Пів(захист), пів(острів), пів(класу), пів(місяць), (пів)яблука, пів(склянки), (пів)оберт, пів(години), пів(задачі), пів(ями).

Півзахист, півострів, пів класу, півмісяць, пів яблука, пів склянки, півоберт, пів години, пів задачі, пів ями.

Підручник. Вправа

264

підручник. **Сторінка**

Прочитайте текст. Яку проблему в ньому порушено? Назвіть слова, які є новими для вас. Визначте спосіб творення виділених іменників. Випишіть із тексту складні іменники й поясніть їх правопис

Забута магія співопису

Чому ми розучуємося комунікувати словом, співописати і співодумати, як малеча? «Аж серце співає», «Співати комусь дифірамби... Але насправді це все говоріння, не про справжній спів. Колись традиційного співу в нашій культурі було значно більше. Співали працюючи і відпочиваючи, у будні і свята, при старих і малих. Лірники, кобзарі, бандуристи — співописали. Невже сучасний світ технологій здатний компенсувати й замінити? Аудіозапис колискову впритул до дитинки? Фонограма колядки справжню енергетику розпашілих, засніжених і рум'яних і вертепівців на твоєму порозі? (За М. Титаренко).

підручник. Вправа 265

підручник. **Сторінка**

Визначте спосіб творення виділених іменників. Перевір себе

Говоріння – суфіксальний спосіб.

Спів – безафіксний спосіб.

Старих – перехід однієї частини мови в іншу.

Малих – перехід однієї частини мови в іншу.

Лірники – суфіксальний спосіб.

Кобзарі – суфіксальний спосіб.

Бандуристи – суфіксальний спосіб.

Аудіозапис — складання основ/слів.

Колискову – суфіксальний спосіб.

Дитинки – суфіксальний спосіб.

Фонограма – складання основ/слів.

Вертепівців – суфіксальний спосіб.

Підручник. Вправа

265

підручник. **Сторінк**а

Випишіть із тексту складні іменники й поясніть їх правопис. Перевір себе

Співопис, співописати, співодумати, аудіозапис, фонограма.

Підручник. Сторінка

Робота в групах. Уявіть себе лексикографами— укладачами й укладачками словників. Підготуйте словникові статті зі словом «співопис»

І група— до тлумачного словника;

II група— до орфографічного словника.

Підручник. Вправа

265

підручник. Сторінка

Складіть прислів'я, знайдіть складне слово, поясніть його написання

У дружній родині

Де мир та лад,

Шануй батька й неньку – буде тобі скрізь гладенько.

і в холод тепло.

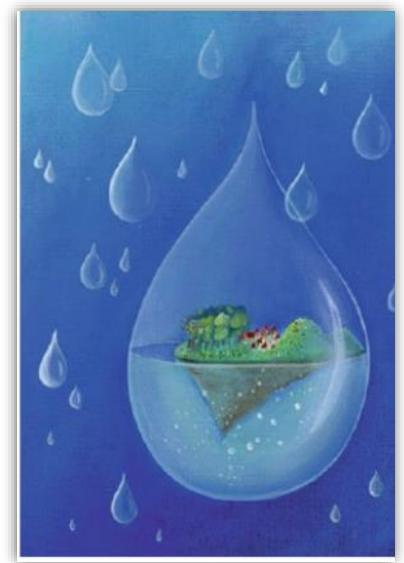
там і Божа благодать.

Розвиваємо творчість. Розглянь зображення. Склади коротку розповідь на основі побаченого, використовуючи складні слова

Закріплення вивченого

Правильно написано усі слова, ОКРІМ

- А) полумисок, полукіпок;
- Б) полу-день, напів-фабрикат;
- В) напівмавпа; півкуля;
- Г) пів морозива, півострів.
- А) полумисок, полукіпок;
- Б) полу-день, напів-фабрикат;
- В) напівмавпа; півкуля;
- Г) пів морозива, півострів.

Рефлексія. Вправа «Незакінчене речення»

- На уроці я дізнався (-лася)...
- Мене найбільш зацікавило...
- Було складно...
- Вдома я розкажу про...

Пояснення домашнього завдання

Підручник, с. 112, вправа 266.

Короткий запис у щоденник С. 112, впр. 266.

